
KRÓNIKA

ELHUNYT SZTÁNCICS ANDRÁS – Augusztus 11-én életének 88. évében Újvidéken elhunyt Sztáncics (született Schwalb) András, humorista, aki 1958-tól tizenöt éven át a Magyar Szó újságírója volt. Humoreszkjeinek gyűjteménye *Ünnep után édes a pihenés* címmel 1967-ben jelent meg Újvidéken.

DÍJAK

NÉMETH ISTVÁN ÉS BÁNYAI JÁNOS DÍJA – A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete Pro literatura díjban részesített két vajdasági magyar író, Németh Istvánt és Bányai Jánost. Németh István prózaírói, Bányai János pedig eszéírói munkásságával érdemelte ki a rangos kitüntetést, amelyet június 28-án vettek át Budapesten.

TOLNAI OTTÓ A DIGITÁLIS IRODALMI AKADÉMIA TAGJA – A néhány évvel ezelőtt megalakult ún. Digitális Irodalmi Akadémia tagja lett Tolnai Ottó költő, elsőként a vajdasági magyar írók közül. Ez azt jelenti, hogy valamennyi műve fölkerül az internetre, és a világ bármely pontján olvasható lesz. Az akadémiának eddig mintegy ötven író a tagja.

Tolnai Ottó egyébként június végén részt vett a rotterdami nemzetközi költészeti fesztiválon is, a 32. Poetri international című rendezvényen, amelyen minden meghívott költőnek (Magyarországról pl. Kukorelly Endre, Jugoszláviából pedig Miodrag Pavlović vett részt) két-két versesfüzete jelent meg 10-10 verssel angol és holland nyelven.

LOTZ-EMLEKÉREM – A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság Jyväskyläben (Finnország) tartott kongresszusán a Társaság öt tagját Lotz-emlékéremmel tüntette ki, az egyik jutalmazott dr. Bori Imre akadémikus, nyugalmazott egyetemi tanár.

ARACS-DÍJ – Az Aracs Társadalmi Szervezet a Múvelt Faluért Aracs-díjat odaítélő öttagú bizottsága (Benák József egyetemi tanár, Bogdán József plébános-költő, Gubás Jenő nyugalmazott orvos, Hajnal Jenő magiszter, bizottsági elnök és Körmenyi Ferenc egyetemi tanár) június 19-én Szabadkán megtartott összejövetelén úgy döntött, hogy az Aracs-díjat, többek közt, Dudás Károly írónak, újságírónak, szerkesztőnek ítéli oda. Az ünnepélyes díjátadásra szeptember 21-én kerül sor Szabadkán.

MEGJELENT

Hódi Sándor: *Légüres térben*. Tízévi küzdelem a délvidéki magyarságért. Kiadó a tóthfalusi Logos Grafikai Műhely.

Balogh István *Világom* című verseskötete a Nógrád megyei Egyházasdengelenen jelent meg.

Jász Dezső: *Hasznok és keserűségek*. Egy szabadkai gimnazista század eleji naplója (1908–1910). Az Életjel könyvek 85. kötete Dér Zoltán szöveggondozásában és utószavával jelent meg Szabadkán.

Göncz László: *A muravidéki magyarság 1918–1941*. A kötet a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet kiadása.

Silling István: *Megszentelt jeleink* című kötete, amelynek alcíme A 250 éves Kupuzina szabadtéri vallási emlékei. A kötet tanulmánya a vallási népi hagyománnyal foglalkozik, és 42 színes kegyhelyi fotót tartalmaz. A kötet a kupuzsinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület kiadásában jelent meg.

MILLENNIUMI MURATÁJ – A Lendván megjelenő irodalmi, művelődési, társadalomtudományi és kritikai folyóirat, a Muratáj (kiadója a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet) több mint 200 oldalas millenniumi száma Szent István és kora, Nemzet és irodalom, Szépirodalom, Ezer év értékei a Mura mentén című fejezeteiben elsősorban szlovéniai magyar s részben magyarországi szerzők közreműködésével gazdag történelmi, irodalmi és helytörténeti anyagot tartalmaz.

ARACS – A délvidéki magyarság közéleti folyóirata alcímmel új időszakos kiadvány jelent meg Szabadkán. Alapítója az Aracs Társadalmi Szervezet, kiadója a tóthfalusi Logos Grafikai Műhely, főszerkesztő Utasi Jenő, felelős szerkesztő Vajda

Gábor, a szerkesztőbizottság tagjai: Bata János, Cirkl Zsuzsanna, Gubás Jenő, Gyurkovics Hunor, Tari István, Tomán László. Az első szám Ács Károly, Bicskei Zoltán, Cirkl Zsuzsanna, Csorba Béla, Gubás Jenő, Hódi Sándor, Horváth Mátyás, Marcsók Vilma, Mirnics Károly, Tari István, Tomán László és Vajda Gábor írásait tartalmazza.

KÖNYVTÁMOGATÁS – A Határon Túli Magyar Könyvkiadás Tanácsa a következő szerzőket, műveket (és kiadókat) részesítette támogatásban: 1. Mándity György: Vajdasági orgonák (Agapé), 2. Molnár Tibor: Zenta első világháborús áldozatai (Dudás Gyula), 3. Gergely József: Csornai Richárd élete és munkássága (Dudás Gyula), 4. B. Foky István: Piknik a Mlakán (Életjel), 5. Dévavári Zoltán: A történelem havazásában (Életjel), 6. Pekár Tibor: Szabadka zenei élete (Életjel), 7. Magyar László: Tovatűnő évszázadok II. (Életjel), 8. Horváth Mátyás: A nevelés műhelye (Életjel), 9. Sági Zoltán: A szivárvány fekete foltjai (Életjel), 10. Barácius Zoltán: Rivaldafényben (Életjel), 11. Matuska Márton: Három mártírunk (Életjel), 12. Jung Károly: Mogorva Héphaisztosz (Forum), 13. Verebes Ernő: Intézeti magánszólalom (Forum), 14. Varga Sándor: Belémfalazottan (Forum), 15. Kontra Ferenc: Farkasok órája (Forum), 16. Vasagyi Mária: Silentium album (Forum), 17. Tari István: Előttünk a múlt (Forum), 18. Mérey Katalin: Gyertyaláng (Forum), 19. Jódal Rózsa: A csokinyuzsi három kívánsága (Forum), 20. Utasi Csaba: Mindentől mesze (Forum), 21. Szerzői csoport: A szellem magánya (Forum), 22. Silling István: Vallási néphagyomány (Forum), 23. Penavin Olga: Bácskai és bánáti népi növénynevek (Forum), 24. Kalapis Zoltán: Életrajzi kalauz (Forum), 25. Káich Katalin: A becskerekai magyar színjátszás törté-

nete I. (Forum), 26. Németh Ferenc: A bánáti fényképészet története (Forum), 27. Ózer Ágnes: Élet és történelem (Forum), 28. Losoncz Alpár: Európa – kisebbségi szempontból (Forum), 29. Németh István: Fekete csillag (Forum), 30. Molnár Csikós László: Nevek és szavak nyomában (JMMT), 31. Szerzői csoport: A honfoglalástól Mohácsig (JMMT), 32. Bozóki Antal: Emberi és kisebbségi jogaink (JMMT), 33. Szloboda János: Hadak útján (JMMT), 34. Fenesi Péter: Jancsi és Juliska igaz története (Logos), 35. Vajda Gábor: Próza és idea (Logos), 36. Simonyi Mária: A vajdasági magyar pol. I. (Logos), 37. Szerzői csoport: A Vajdasági Pax Romana tíz éve (Logos), 38. Gulyás Gizella: A délvidéki művészek és Nagybánya (Logos), 39. Rajslí Ilona: Múltbéli tájak üzenete (Rubicon), 40. Lánicz Irén: Csantavéri hiedelemmondák (Rubicon), 41. Szabó Szabados Ilona: Tízéves az a dai Vadvirág Hagyományápoló Kör (Vadvirág).

RENDEZVÉNYEK

PALICSI FILMFESZTIVÁL – A VIII. Nemzetközi Filmfesztiválon az Aranytorony-díjat Gothár Péter Paszport, az Ezüsttorony-díjat a boszniai Denis Tasovic Senkiföldje kapta, harmadik díjas a jugoszláv Radivoje Andrić Villámok c. filmje. Különdíjat kapott Giuseppe Tornatore (Malena) és Karen Sahnazarov (Méreg). A filmkritikusok díját Milutin Petrović Az igazság, szerelem és szabadság földjének ítelték, a közönségszíri díjat pedig a Senkiföldje kapta.

IRODALMI TÁBOROK – Kétévi szünet után Szabadkán ismét megrendezték a Kosztolányi Dezső Irodalmi Tábor, a július 28-a és augusztus 4-e közötti rendezvényen vajdasági és magyarországi írók tartottak előadásokat, irodalmi találkozókat. – Július végén Tordán rendezték meg a

Fehér Ferenc Könyvbarátok Köre szervezésében az idei Majtényi Mihály Irodalmi Tábor, melynek munkájában írók, szerkesztők, újságírók vettek részt.

VI. KÁRPÁT-MEDENCEI NAPOK – Augusztus 1-je és 4-e között a Régiók Találkozója keretében tartották meg Budapesten a VI. Kárpát-medencei Napokat. A rendezvény Irodalmi Kávéházában Harkai Vass Éva Gerold László *Jugoszláviai magyar irodalmi lexikon 1918–2000* című könyvét mutatta be. Az Identitásklub munkájában Dudás Károly, Pál Tibor és Cirkl Zsuzsanna vett részt. A Kortárs kárpát-medencei művészek látlatán Török István művei kaptak helyet. A karikatúrákiállítás Léphaft Pál nyitotta meg. A megnyitón Krekity Olga Remenyik Sándor Ige c. versét adta elő. A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség szervezte blokkban helyet kapott még Megyeri Lajos Magyar miséjének részlete Rakity Éva (orgona) és Bencsik Tamara (ének) előadásában, aki a Hazádnak rendületlenül c. irodalmi est keretében egy megenyvesített Ács Károlyverset adott elő. Közreműködött még Elor Emina versmondó is. A rendezvényen szabadkai, kupuszinai, gombosi, székelykevei és szentmihályi tancosokból álló együttes is fellépett.

V. NEMZETKÖZI HUNGAROLÓGIAI KONGRESSZUS – A közép-finnországi Jyväskyläben tartották meg augusztus 6-a és 10-e között az V. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszust. A hatalom és a kultúra című tudományos rendezvényen 480 hungarológus vett részt a világ minden tájáról. Vajdaságból Bányai János (Háborúba vezető nemzeti mítoszok – nyelvhasználat és beszédmód a háború előkészítésében), Bodor Anikó (A vajdasági népzenei mozgalmak alakulása az utóbbi tíz évben), Bosnyák István (Egy jugoszláviai magyar ellenzéki nemzedék ellenzéki közírása. A

Symposion-generáció publicisztikája 1961–1974), Csányi Erzsébet (Irodalomköziség – Nyelvköziség), Faragó Kornélia (A figurális diszlokáció poétikája), Gerold László (Dráma/színház – hatalom a 90-es évek jugoszláviai magyar színjátszásában), Harkai Vass Éva (Hatalom és művészet reláció a XX. századi magyar művészregényekben), Harkai Imre (A vajdasági magyar építészeti irányítása a XX. század második felében), Káich Katalin (Szabad líceumok a 19–20. század fordulóján a magyarosodás szolgálatában, különös tekintettel a Délvidéken), Katona Edit (Felemás terminológiai rendszerváltás) és Papp Árpád (A Vajdasági Magyar Néprajzi Atlasz CD-ROM-on) vett részt a kongresszuson, melynek közgyűlése a Társaság nevét Nemzetközi Magyarságtudományi Társaságra változtatta. A következő kongresszust öt év múlva Debrecenben tartják.

VIII. VAJIDASÁGI MAGYAR ÜNNEPI JÁTÉKOK – Augusztus 19-én Bácsón megnyílt a december 15-éig tartó tartományi rendezvénysorozat keretében – szervezője a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség – a népművészeti, zenei műsorok mellett sor kerül a díjazott vers- és prózamondók, valamint az énekelte versek előadóinak ünnepi fellépésére, a Kálmány Lajos népmesemondó versenyre, november 23–25-én rendezik meg a vajdasági magyar könyvkiadók közös kiállítását, és sor kerül a vajdasági szép magyar könyv pályázatának eredményhirdetésére.

SZENTELEKY-NAPOK – Szenteleky Kornél halálának évfordulóján, augusztus 20-án, tartotta meg bővített ülését a Szenteleky Napok tanácsa Szivácon. Az ülés kezdete előtt a helyi katolikus templomban gyászmise volt, melyet Bogdán József plébános-költő és Vajda Károly plébános szolgáltattott, majd megkoszorúzták Szenteleky Kornél sírját, végül pedig a bővített tanács-

ülésen meghatározták az idei őszi rendezvény dátumát, műsorát és bírálóbizottságát. A döntés értelmében az idei Szenteleky Napokat október 6-án és 7-én tartják, Utasi Csaba és Hózsza Éva Németh László és Szenteleky kapcsolatával foglalkozik, a bírálóbizottság tagjai a tavalyi díjazottak mellett (Bogdán József és az Orbis folyóirat képviselője) Lovas Ildikó, Bori Imre és Kalapis Zoltán.

TAKT – 26. alkalommal rendezték meg a Temerini Alkotóműhelyt és Képzőművészeti Táborát, a TAKT-ot július 22-e és augusztus 12-e között. Festők, keramikusok és grafikusok vettek részt.

SZÍNHÁZ

ZSÁMBÉKI SZOMBATOK – Az egyik legrangosabb magyarországi nyári színházi rendezvény keretében került színre a szabadkai Népszínház által jegyzett Antigoné-előadás, melyben szabadkai, újvidéki, romániai és magyarországi színészek léptek fel. Szophoklész tragédiáját Bocskárdi László (Sepsiszentgyörgy) rendezte, munkatársai: Bartha József (díszlet), Dobre-Kóthay Judit (jelmez), Verebes Ernő (zene), Sebestyén Rita (dramaturg). Szereplők: Szorcsik Kriszta (Antigoné), Török Illyés Orsolya (Izmené), Vicei Natália (Euridiké), Bíró József (Kreón), Káló Béla (Haimon), Kovács Frigyes (Teiresziász), Pálfi Tibor (Polüneikész), Karácsonyi Zoltán (Ór), Törköly Levente (Hírmondó), Nagypál Gábor, Csernik Árpád, Pálfi Ervin, Ralbovszki Csaba (Kórus). Az Antigoné-fesztivál keretében színre került Zsámbékon még a lengyel Janusz Głowacki Antigoné New Yorkban és a cseh Roman Sikora Takarodj, Antigoné! című műve. A Zsámbéki szombatok műsorában az Újvidéki Színház Színes Szilánkok Diákszínpada előadta a Mennék haza, de otthon vagyok című versválogatást és Madách Imre Az ember tragédiáját.

KIÁLLÍTÁSOK

A KÖR BELSEJÉBEN – A Kör belsejében címmel nyílt kiállítás a Péterváradai vár Képzőművészeti Kör galériájában augusztus 2-án. A tárlaton az újvidéki Képzőművészeti Akadémia hat egyetemistájának – Szigeti Mónika, Zorica Čolić, Miloš Vasiljević, Bojan Novaković, Dejan Micić és Mario Fijatović – alkotása volt látható augusztus 9-éig.

TŐLÜNK – RÓLUNK

TŐLÜNK

Az Irodalom Visszavág

Fenyvesi Ottó verse – 2001. tavasz/nyár

Bárka

Bányai János: Végel László újabb könyveiről, kritika – 2001. 3.

ÉS

Szombathy Bálint: A Semmi kihívója (drMáriás: Úrboksz madrigálok), kritika – 2001. augusztus 17. (33. szám)

Thomka Beáta: Virtuális „pozsonyi” műhely, kritika – 2001. augusztus 31. (35. szám)

drMáriás /Béla/ „Jesus is Cool”, kritika – 2001. augusztus 31. (35. szám)

Mozgó Világ

Majoros Sándor: Hazatérés, próza – 2001. 8.

Tiszatáj

Bozsik Péter: Bolgárháború, dráma – 2001. 8.

Bányai János: Németh László kritikaírása a húszas–harmincas évek fordulóján – 2001. 9.

SZENTENDREI TALÁLKOZÓ – A IX. Szentendrei Képzőművészeti Találkozót augusztus 13-a és 26-a között szervezték meg, melynek munkájában hét jugoszláviai művész is részt vett: Aleksandar Cvetković, Milan Blanuša, Budimir Dimitrijević, Nataša Dragišić, Đorđe Kovačev, Nina Todorović és Bosiljka Zirojević.

Vigilia

Gerold László: Végel László: Peremvidéki élet, kritika – 2001. 8.

RÓLUNK

Az Irodalom Visszavág

ATOM /Tomkiss Tamás/: Sárga közép-szer (Szerbhorváth György: Spájz), kritika – 2001. tavasz/nyár

Bárka

Bányai János: Végel László újabb könyveiről, kritika – 2001. 3.

ÉS

Weiss János: Ex libris (Thomka Beáta: Beszél egy hang), kritika – 2001. augusztus 10. (32. szám)

Szombathy Bálint: A Semmi kihívója (drMáriás: Úrboksz madrigálok), kritika – 2001. augusztus 17. (33. szám)

Koltai Tamás: Újra: temetni (Szabadkai Népszínház – Zsámbéki Nyári Színház: Antigoné), kritika – 2001. augusztus 24. (34. szám)

Vigilia

Gerold László: Végel László: Peremvidéki élet, kritika – 2001. 8.

HUSZTA Rózsa összeállítása